

TRAGOM JEDNE VANSERIJSKE KOLEKCIJE

ČAROBNA PRIČA VUČJIH LOBANJA

VEĆSEдам GODINA POSTOJI KOLEKCIJA VUČJIH LOBANJA U LOVAČKOM SAVEZU SRBIJE, SIGURNO NAJVEĆA NA SVETU, SA PREKO 350 PRIMERAKA. ZA NJOM SLEDI KOLEKCIJA NA FAKULTETU ZA LOV U IRKUTSKU, U RUSIJI, SA OKO 120 LOBANJA. BIO JE TO POVOD ZA RAZGOVOR SA ALEKSANDROM PANTELIĆEM, SEKRETAROM LOVAČKOG SAVEZA SRBIJE I DIPL. ING. SVETISLAVOM TATOVIĆEM O OVOM NEVEROVATNOM I IMPRESIVNOM SKUPU NAUČNIH PODATAKA, VEOMA BITNIH ZA PROUČAVANJE OVE, U VEĆEM DELU EVROPE, SKORO ISČEZLE POPULACIJE.

EVO TE DVE PRIČE, ISPRIČANE NA ISTU TEMU!

VUK NA OVCU SVOJE PRAVO IMA

Ne zaboravimo da je on pre svega indikator divljine, što znači: gde ima vukova - očuvana je priroda, koja još uvek funkcioniše po svojim izvornim zakonima.

Mi smo svesno i namerno krenuli u sakupljanje te zbirke, sa idejom da imamo i reprezent i nepobitni dokaz o brojnosti vučje populacije u našoj zemlji. Cilj su nam bila kranimetrijska istraživanja, jer se na svakoj lobanji meri čak 28 parametara, a na nekima i više. Govor kostiju trebalo bi da nam da odgovore na pitanja o srodnosti i starosti vučjih populacija, što je najvažnije, da nam pruži taksonomsku sliku vuka kod nas, te da odgovori na pitanje ima li među njima kakve podvrste. Odgovore možemo dobiti jedino preko priče koju će da ispriča lobanja, kao i od statistike. Osim toga, na osnovu preseka zuba sekutića i brojanja godova, naslaga sekundarnog denktina na tom preseku, tačno znamo i starost vuka.

Ta istraživanja, sa jedne, kao i naša saznanja o populaciji i određivanja njene starosti, sa druge strane, i, što je možda i najbitnije, veoma vredna zbirka lovačkih trofeja, pomogli su da se afirmiše lov na vuka, da se potvrdi kao vrsta, vrednost u prirodi, te da se kroz sve to polarizuje, ali i polarizuje lov na njega.

Izbegavati odstrel dominantnih alfa jedinki

Ako imamo zainteresovane klijente koji žele da imaju trofej vuka, to može da nam donese određeni prihod koji je i te kako potreban da bismo pomogli vuku. Kako? Uslovnim prihranjivanjem, kontrolom populacije, donošenjem akcionog plana za Srbiju o vuku, u krajnjoj liniji, i selekcijom u lovu. Treba napomenuti da je vuk vrsta koja mora da uče u lovno plansko gazdovanje. Da bi to uradili, pre svega treba da savršeno poznajemo svaku mikro populaciju koja živi na određenom lokalitetu, a onda da planiramo lov. Znači, i za vuka moramo da imamo izlovne kvote.

Takođe, poznavanjem populacije i navika vuka moramo izbegavati odstrel dominantnih alfa ženki i mužjaka koji su i te kako značajni jer nose reprodukciju, što je veoma bitno za njegovo preživljavanje i opstanak. Znači, nepochodno je uvesti isti princip gazdovanja sa vukom kao i sa svim ostalim vrstama lovne divljači. Zbog toga ga moramo prepoznati kao istinsku vrednost i vrh piramide života na našim prostorima. No, ne zaboravimo da je on pre svega indikator divljine, što znači: gde ima vuka - tu je očuvana priroda, koja još uvek funkcioniše po svojim izvornim zakonima.

Časno, zakonito i po kodeksu

Sakupljanjem lobanja zatvoren je prvi deo tog kruga i sada nam predstoje dalje analize i istraživanja, a nadamo se da će nas u tome i zakonodavstvo podržati. Zatim sledi akcioni plan za racionalno upravljanje, gazdovanje i zaštitu vučjih populacija. I ma kako to izgledalo nerealno, zbirka lobanja koju imamo upravo je početak prave zaštite vuka. Ali, ne povećanja brojnosti i zaoštavanja konflikata, koji inače već postoje između stočara i prisustva vuka na područjima ekstenzivnog stočarenja, s jedne, i želje za gazdovanjem s vukom, sa druge strane, nego, upravo očuvanje njegove brojnosti u podnošljivim prirodnim granicama. Jer, jedino ga na taj način pouzdano čuvamo.

Naravno, treba sprečavati konfliktne situacije u kojima bi stočari posegnuli za otrovom, ili nekim drugim nerazumnim vidom uništavanja vuka, poput raznovrsnih zamki, struje... Jer, vuk treba da postoji i da se lovi časno, zakonito, po kodeksu, na naučnim osnovama, racionalno i na bazi svih principa održivog razvoja. Tada svi njegovi prirodni kvaliteti i prednosti, kao i njegova uloga u prirodi, dolaze do punog izražaja. Vuk je selekcionar i prirodni higijeničar, koji ostale vrste koje žive na tom prostoru drži pod kontrolom i čini ih zdravim i vitalnim.

Vrhunski lovni stručnjak

Jednom rečju, za vuka se može reći da je vrhunski lovni stručnjak i kod njega nema promašaja. Ali, dešava se da se otmne kontroli u zimskom periodu, kada sve što se ponaša abnormalno, što ne može da beži, na osnovu svog prirodnog zadatka, mora da odstrani, likvidira. Jer, njemu se čini da su takve jedinke bolesne! Znači, vuk je nezamenljiv regulator prirodnih zakonitosti.

Pa, zašto onda, kada upadne u tor, kolje ovce jednu za drugom?

Zato što su one sa njegovog aspekta degenerisane jedinke, jer ne beže, ne bore se za život, već stoje i čekaju da budu zaklane! A njegov "sveti" zadatak je da takve jedinke uništi.

Drugi primer: kada se u zimskom periodu stvori ledena pokorica, sme propadaju kroz nju, teško se kreću i ne mogu da, u slučaju opasnosti, krenu u hitni beg od vuka. On tada misli da sa njima nešto nije u redu, znači treba ih odstraniti iz prirode. Zbog toga smo zaticali i po stitnjak poklanih sma. Ali, to su ekscesne i veoma retke situacije.

Ne zaboravimo da je vuk na izvestan način totem srpskog naroda. Sveti Sava je, sa jedne strane, bio vučji pastir. Sa druge, naš narod mu prašta sve što uradi. Setimo se samo izreke: "Vuk na ovcu svoje pravo ima", ili kada se vučarima, koji idu od kuće do kuće, kaže: "Podađ vuku svega dosta".

Jednom rečju, on je izraz vrhunске vitalnosti.

Aleksandar Pantelić